

ORASAM

AYLIK BÜLTENİ

Mart-2019 / Sayı: 27

NAZARBAYEV İSTİFA ETTİ

Kazakistan'ın 24 Nisan 1990'dan bu yana devlet başkanlığı görevini yürüten Nursultan Nazarbayev istifa ettiğini açıkladı. İstifasıyla ilgili kararnameyi 19 Mart'ta imzalayan Nazarbayev, "Güçlerimi başkan olarak sonlandırma kararı aldım. Halk bana bağımsız Kazakistan'ın ilk Devlet Başkanı olma fırsatı verdi." diyerek, sözlerine şöyle devam etti: "Yapabileceğim her şeyi yaptım. Kazakistan'ın ekonomisi ve politikası için çalıştık. Zayıf bir ekonomi ve yoksul vatandaşlarla demokratik kurumlar inşa etmemizin imkânsız olduğunu kabul ederek, ekonomik gelişmeyi öne çıkarmayı denedik; böylelikle önce ekonomi, sonra politika geldi." Açıklamasında, "Sonuna kadar Kazakistan halkına hizmet edeceğim. Ülkedeki dönüşümleri sürdürmeyi ve yeni bir nesil yetiştirmeyi kendi görevim olarak görüyorum." diyen Nursultan Nazarbayev'e, 2000 yılında "İlk Devlet Başkanı", "2010 yılında "Ulusun Önderi" ve 2017 yılında "Elbası" (Halkın Başı) unvanları verilmişti. Bu unvanlarla birlikte Nazarbayev, hayat boyu devlet inşası, iç ve dış siyaset ile ulusal güvenlik konularına katkıda bulunma yetkisi edinmişti. Bu yıl 79 yaşına basacak olan Nazarbayev, 2015 yılında yapılan erken seçimlerde %97,75 oy oranıyla, beşinci kez Devlet Başkanlığı görevine seçilmişti. Caravan.kz haber sitesine göre Nazarbayev'in istifası, siyasetten tamamen çekilmesinden ziyade kontrollü bir

geçiş dönemine girildiğine işaret ediyor. Nazarbayev'in, Devlet Başkanlığı görevinden ayrılmakla birlikte Kazakistan Güvenlik Konseyi'ne başkanlık etmeye devam edeceği bildirildi.

Güvenlik Konseyi; kolluk kuvvetleri, merkezi ve yerel yürütme organlarının faaliyetlerinin koordine edilmesi ve bütçenin kontrol edilmesi görevlerini üstleniyor. Güvenlik Konseyi'nin güçlendirilmesi için 2018 Mayıs ayında bir yasa değişikliği önerisi verilmiş ve Güvenlik Konseyi kararlarının Kazakistan devlet kurumlarını bağlayıcı nitelikte olması parlamentoda kabul edilmişti.

Nazarbayev'in ayrıca, Meclis'te çoğunluğa sahip hükümet partisi Nur Otan'ın da başkanlığını yürüteceği açıklandı. Nazarbayev'in bazı konularda örnek aldığı Singapur Kurucu Devlet Başkanı Lee Kuan Yew'in görevinden istifa ettikten sonra yaptığı gibi, deneyimli bir lider olarak ülkenin gelişimini takip edeceği tahmin ediliyor. Böylelikle Orta Asya'da yeni bir Devlet Başkanı göreve geldiğinde örnekleri görülen, sert değişimlerin yaşanmasının önüne geçmek istediği değerlendiriliyor.

Nursultan Nazarbayev'in yerine Devlet Başkanlığı görevine 20 Mart'ta Senato Başkanı Kasım-Comart Tokayev getirildi. Tokayev, 2020 yılındaki Devlet Başkanlığı seçimlerine kadar bu görevi sürdürecektir.

1953 doğumlu Tokayev'in, SSCB döneminde başlayan uzun ve başarılı bir kariyeri var. 1975'te Moskova Devlet Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nü bitirdikten sonra önce Singapur'da ve 1991'e kadar Moskova'da Dışişleri Bakanlığı'nda ve SSCB Pekin Büyükelçiliği'nde çalıştı. Kazakistan'ın bağımsızlığından sonraki yıllarda Dışişleri Bakanlığı görevini üstlenen Tokayev, uzun yıllardır Nazarbayev'in yakın çalışma arkadaşları arasında yer alıyor. 1999-2002 yılları arasında Başbakanlık yapan Tokayev, 2007-2011 yılları arasında Senato Başkanlığı, 2011-2013 yılları arasında Birleşmiş Milletler Cenevre Ofisi Genel Müdürlüğü görevlerinde bulundu. Son olarak 16 Ekim 2013'ten beri Senato Başkanlığı görevini yürüten Tokayev, anadili Kazakça'nın yanı sıra Rusça, İngilizce, Fransızca ve Çince biliyor. Tokayev'in yürüttüğü Senato Başkanlığı görevine ise, Nazarbayev'in uzun süredir siyasetin içinde olan büyük kızı Dariga Nazarbayeva seçildi.

KAZAKİSTAN'IN YENİ DEVLET BAŞKANI İLK RESMİ ZİYARETİNİ GERÇEKLEŞTİRDİ

Kazakistan Yeni Devlet Başkanı Kasım Comart Tokayev ilk resmi ziyaretini 23 Mart 2019'da Türkistan şehrine yaptı. Ru.sputniknews haber sitesine göre Tokayev, sanayi tesislerini ve sosyal tesisleri ziyaret etti, bölge halkı ile tanıştı. Ayrıca Tokayev, Azret-Sultan Tarih ve Kültür Müzesi ile arkeolojik ve mimari anıtlarını, Hoca Ahmed Yesevi Türbesi'ni ziyaret etti. Aynı zamanda kültürel alanlardaki restorasyon çalışmaları ve çevre düzenlemesi konularında bilgi aldı. Bunun yanında, Devlet Başkanı, bölgesel idari binalar, ofisler, Kongre Salonu, Medya Merkezi, Büyük Step Ülkesi Merkezi, Okul Sarayı, Turizm Koleji, Astana Meydanı, Müzik Çeşmesi, Kamu Hizmeti Merkezi ve diğer sosyo-kültürel tesislerin inşaatı hakkında bilgilendirildi. Türkistan şehri, 19 Haziran 2018'de Güney Kazakistan Vilayeti'nin idari merkezi olarak seçildi. Güney Kazakistan Vilayeti'nin adı da Türkistan Vilayeti olarak değiştirildi. Güney Kazakistan'ın eski merkezi Çimkent şehri idi. Bu kararla Türkistan, Nur-Sultan ve Almatı'dan sonra Kazakistan'ın üçüncü metropolü haline geldi.

ASTANA'NIN ADI NUR-SULTAN OLARAK DEĞİŞTİRİLDİ

Kazakistan'ın başkenti Astana'nın adının Kurucu Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in onuruna "Nur-Sultan" olarak adlandırılması hakkında 20 Mart Çarşamba günü karar alındı.

Kazakistan Meclisinin alt ve üst kanatlarında Meclis üyelerinin çalışmalarıyla, Astana'nın Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in adını alması için Kazakistan Anayasası'nda yapılan değişiklikler 2. oturumda kabul edilerek yürürlüğe girdi.

Alt ve üst kanatlar tarafından gerçekleştirilen ortak toplantıda konuşan Meclis Başkanı Nurlan Nigmatulin: "Anayasa uyarınca hükümet, Kazakistan Devlet Başkanı'na [Kasım-Comart Tokayev] Astana'nın adını değiştirmek üzere referandum düzenlemesi için bir öneride bulundu. Devlet Başkanı bu teklifi parlamentoya götürmeye karar verdi ve Anayasa Konseyi bu konuda olumlu görüş sundu" dedi.

Senato'dan 43, Meclis'ten gelen 102 oyla Astana'nın adının Nur-Sultan olarak değiştirilmesi kararı alındı.

Kazakistan Senatosunda 47, Meclis'inde 107 üye bulunuyor.

Bilindiği üzere 19 Mart'ta Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev görevinden istifa etmiş ve "ülkesini seven biri" olarak hizmete devam edeceğini açıklamıştı. Nur-Sultan şehri 1830 yılında kurulduğunda adı Akmolı/Akmolinsk idi. 1962'de Kruşçev'in iddialı "Bakir Topraklar" kampanyasının merkezi seçilen Akmolı'nın adı Tselinograd olarak değiştirildi. Bağımsızlıktan sonra şehir Akmola olarak adlandırıldı. 1994'te Devlet Başkanı Nazarbayev Kazakistan'ın başkentini ülkenin ortasına, Almatı'dan kuzeye taşımaya karar verdiğinde, Akmola yeni başkent olarak belirlendi. 1997'de başkent taşındı ve 1998'de Kazakça "başkent" anlamına gelen Astana adını aldı.

KIRGIZİSTAN'DA YEREL BÜTÇELERE 2019'DA 2,1 MİLYAR SOM EK GELİR

Kırgızistan'da başlayan ve 28 Şubat 2019 tarihinde sona eren Bölgesel Kalkınma Konferansı'nda konuşma yapan Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sooronbay Ceenbekov, yerel bütçelere 2,1 milyar som ek katkı sağlanacağını açıkladı. Resmi Kabar.kg haber sitesinden alınan bilgiye göre Ceenbekov, "Yeni projelerle birlikte ihracata yönelik yenilikler desteklenmelidir.

Sulama projesi çerçevesinde iddialı hedefler belirlendi, beklentilerimiz yüksek.

Sorunları kapsamlı bir şekilde çözüme ulaştırmak için yeni işler yapmalıyız" ifadelerini kullandı.

Sulama programında, 2026 yılına kadar 65 bin hektar yeni sulama alanı, yerleşim birimleri ve çiftlikler kurulurken, 240 binden fazla yeni iş alanı oluşturulması planlanıyor.

KIRGIZİSTAN FERGANA VADİSİ'NDE EKONOMİK KORİDOR AÇILMASINI ÖNERDİ

Kırgızistan Başbakanı Birinci Yardımcısı Kubatbek Boronov, Birinci Orta Asya Ekonomik Forumu çalışmaları sırasında, Orta Asya ülkelerini Almatı-Bişkek ekonomik koridorunun

açılması için yatırım yapmaya davet etti.

Kırgızistan, Özbekistan ve Tacikistan'ın paylaştığı Fergana Vadisi'nde ekonomik koridorlar oluşturma olasılığı üstünde duruluyor. Kabar.kg internet sitesine göre, bu adımın ticari dolaşım ve turist akışında artışa katkıda bulunacağına işaret eden Boronov, "Orta Asya ülkelerinin transit potansiyelini geliştirmek için Rusya – Kazakistan – Kırgızistan - Tacikistan arasında uluslararası taşımacılık koridoru girişiminin desteklenmesini öneriyoruz." dedi.

Ayrıca, Bişkek – Çimkent – Taşkent – Hocent – Andican - Celal Abad demiryolu hatlarının yenilenmesi gerektiğine dikkat çeken Kırgızistan Heyeti Başkanı, dört ülke toprağından geçen bu rotanın sadece ülke vatandaşlarına değil bölge ülkeleri çevresinde seyahat etmek isteyen dış turistlere de seyahat imkanı sağlayabileceğinin altını çizdi.

TÜRK İŞ ADAMLARI ISSIK GÖL'Ü ZİYARET ETTİ

Türk İş Adamları Heyeti, Kırgızistan Fahri Konsolosu Mustafa Kurt Başkanlığında Issık Göl Bölgesi'nde iş adamlarıyla bir araya geldi.

Turmush.kg haber sitesine göre, toplantıya Issık Göl Bölge Valisi ve Karakol Belediye Başkanı katıldı. Görüşmede, bölgedeki turizm endüstrisinin gelişimi ile ilgili konular görüşüldü ve Issık Göl Bölgesi'ndeki girişimcilere tavsiyelerde bulunuldu.

Mustafa Kurt "Bölgedeki iş adamları ile turizm endüstrisi alanında iş birliği yapmak istiyoruz. Bunun için özellikle, bugünün gereksinimlerini ve uluslararası standartları karşılayan yüksek kalitede video, fotoğraf ve diğer elektronik ekipmanlar sağlanmalıdır. Bu ekipmanlar, Issık-Göl Bölgesi için gereklidir. Bunların turizmin gelişimine katkı sağlayacağını düşünüyoruz. Bu yönde iş birliğine de hazırız" dedi. Toplantıda, çiftçilerin çevre dostu ürünlerin ihracatı için Türkiye ile ikili iş birliği yapması teklif edildi.

RUSYA İLE KIRGIZİSTAN ARASINDA 100 MİLYON DOLARLIK KREDİ ANLAŞMASI

Rusya-Kırgızistan Kalkınma Vakfı 2019 yılında 100 milyon dolarlık kredi anlaşması yapmayı planlıyor. Vakfın Başkan Yardımcısı Oleg Kudyakov, Bişkek'te düzenlenen konferansta şu sözleri dile getirdi; "100 milyon dolarlık bir rakam, büyük projelere borç vermeyi ve küçük ve orta ölçekli işletmelerin ortak bankalarımız aracılığıyla finanse edilmesini sağlayacaktır."

Kabar.kg internet sitesinden alınan bilgiye göre, 2018 yılında, Rusya-Kırgızistan Kalkınma Vakfı'nın kredi anlaşması 42,4 milyon dolardı.

Bu, vakfın tarihindeki en düşük rakam olarak açıklandı. Vakıf Yönetim Kurulu Başkanı Erkin Asrandiyev, bunu

2018 yılında iş ortamının fazla yoğun olmamasıyla açıkladı. Buna rağmen toplam 55 proje onaylandı. Mevcut uygulamalardan dolayı fon miktarının 100 milyon dolara çıkarılması gerektiğini söyleyen Asrandiyev, "Bu, 2018 yılında yaptığımız çalışmaların sonucudur. Halihazırda alınmış olan projelerin %60-70'i uygulanabilir. Proje bulma ve başvuruları çekme çalışmaları devam etmektedir. Başvurular yıl boyunca alınacaktır." ifadesini kullandı. Asrandiyev, geleneksel olarak üretim alanına daha fazla önem verileceğini vurguladı.

Vakıf Başkanı, Nisan sonunda büyük bir yatırım projesinin başlatılacağı müjdesini de verdi.

KAZAKİSTAN METAL ÜRETİMİNDEN 107 MİLYAR TENGE ELDE ETTİ

Demir dışı metal üretimi geliri Ocak 2019 tarihinden itibaren geçtiğimiz yıllara göre %25,2 artarak 107 milyar tengeye ulaştı.

Kp.kz internet sitesinden alınan bilgiye göre, son yıllarda en yüksek rakama ulaşan demir dışı metal üretimi, yıllık hacimde %33,2 büyümeye gerçekleştirdi.

Kazakistan bakırının ana tüketicilerinden olan Asya ve BDT ülkeleri arasında, işlenmiş ve işlenmemiş bakır ihracatında %55,4 pay ile Çin ilk sırada, BAE %16,1 ile ikinci sırada ve %15,4 oran ile İngiltere üçüncü sırada yer aldı.

Bakır hurda ihracatında ise başlıca ithalatçılar Rusya (%98,2) ve Belarus (%1,8) oldu.

Ülkedeki bakırın çıkarılması ve işlenmesine odaklanan şirketlerden Kaz Mineraller PLC 2018 yılında bakır üretiminde %14 artışla 294,7 bin ton üretim elde etti.

Yabancı yatırımların bu üretimlerdeki payı da 368,2 milyon dolar olarak gerçekleşti. Aynı dönem içerisinde Çin, Kazakistan ekonomisine 1,2 milyar dolar yatırım yaptı.

KAZAKİSTAN TAX FREE UYGULAMASI BAŞLATIYOR

Kültür ve Spor Bakanı Arıstanbek Muhamediuli yaptığı açıklamada Kazakistan'ın Tax Free vergi iade sistemine geçeceğini belirtti.

Ca-News haber sitesinden alınan habere göre Bakan Muhamediuli; Avrupa Birliği, Avustralya, Tayland, Singapur ile Rusya, Belarus, Gürcistan gibi bazı BDT ülkelerinin bu sistemi uyguladığını ifade etti. Tax Free uygulamasının birçok gelişmiş ülkede yalnızca ticaretin değil aynı zamanda turist sayısının artırılmasına katkı sağladığına dikkat çeken Muhamediuli, sistemin büyük havalimanlarından Nur-Sultan, Almatı ve Çimkent'te PremierTaxFree, GlobalBlue,

InnovaTaxfree gibi şirketleri aracılığıyla hayata geçeceğini açıkladı.

Tax Free uygulamasının Kazakistan'ın 2019-2025 dönemi turizm sektörü kalkınma programında başlatılması öngörülen uygulamalar arasında olduğu açıklanmıştı.

Bunun yanında devletin turizm gelirlerinin artırılması için konaklama vergisi de getirilmesi planlanıyor.

Yatak vergisi (Bed Tax) olarak da bilinen konaklama vergisi kişi başına gecelik 2-4 dolar civarında olacak.

Bu vergi, resmen onaylandıktan sonra Kazakistan genelinde uygulamaya konulacak.

KAZAKİSTAN GAZ İHRACATINI ARTTIRDI

Enerji Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, Kazakistan'ın gaz ihracatı 22 milyar metreküpe ulaştı. Zakon.kz haber sitesine göre, 2018 yılında Çin'e 800 milyon metreküp, Rusya'ya ise 7,5 milyar metreküp gaz ihraç edildi.

İhracat büyümesinin piyasaları da etkilediği belirtilen haberde, Azerbaycan ve Kırgızistan'a küçük hacimli teslimatların yapılmaya başlandığına, İsviçre, Ukrayna ve Özbekistan gibi ülkelere yapılan ihracatların ise azaldığına dikkat çekildi.

ÖZBEKİSTAN EN KOLAY İŞ YAPILABİLEN İLK 20 ÜLKE ARASINA GİRMİYİ HEDEFLİYOR

Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev tarafından imzalanan "Dünya Bankası ve Uluslararası Finans Kurumu'nun İş Yapma Kolaylığı Yıllık Raporu'nda Özbekistan'ın Pozisyonunun İyileştirilmesine İlişkin Ek tedbirlerin Alınmasına" yönelik kararname ile Özbekistan 2020 yılına kadar Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporunda ilk 20 ülke arasında yer almayı hedefliyor.

2022 yılına kadar "Yol Haritası" ve "İş Yapma Kolaylığı" hedeflerini belirleyen Özbekistan'ın son 5 yıl içerisinde yapılan çalışmalar sonucunda Dünya Bankası İş Yapma kolaylığı raporunda 146. sıradan 76. sıraya yükseldiği,

ancak inşaat ruhsatı, mülk tescili ve dış ticaret işlemlerinde hâlâ aşırı bürokratik prosedürlerin bulunduğu bildirildi.

Bu tespitlerle başlatılan çalışmalar sonucunda, hükümet kararıyla 1 Mart itibariyle şirketlerin kayda alınacağı ve banka hesapları açılarak, inşaat ruhsatı, işletmelerin elektrik şebekelerinin bağlanması, mülk tescili ve dış ticaret işlemlerinin sadeleştirilmesi sağlanacak. Özbekistan'ın belirlediği bu hedeflerin hayata geçirilmesi için yürütülecek çalışmaları Ulusal Proje Yönetimi Ajansı üstlenecek ve "Özbekistan'da İş Yapma" konulu bir internet sitesi kurulacak.

TAŞKENT – NUR-SULTAN, NUR-SULTAN – TAŞKENT ARASINDA OTOBÜS SEFERLERİ BAŞLADI

Uzautotrans Service LLC ve KazAvtoTrans şirketlerinin yapmış olduğu ortak çalışmayla, Taşkent - Nur-Sultan arasında uluslararası otobüs seferleri başlatıldı.

Ca-news haber sitesine göre, bu konu ile ilgili olarak Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev, “Özbekistan vatandaşları ülke dışında geçici faaliyetler yürütmektedir. Vatandaşlarımızın seyahat güvenliği için böyle bir çalışma gerçekleştirildi.” dedi. Seyahatin 1.646 km, 27 saat 30 dakika süreceği ve ücretin de 312 bin Özbekistan somu (\$37) olduğu belirtildi.

10 Marttan itibaren ise gün içerisinde sefer sayısının dörde çıkarılması planlanıyor.

LUKOİL ÖZBEKİSTAN'DA GAZ ÜRETİMİNİ ARTTIRDI

Rus petrol şirketi Lukoil, Özbekistan'daki doğal gaz üretimini geçen yıl bir önceki yıla göre %66,7 arttırarak 13,42 milyar metreküpe yükseltti.

Lukoil'den yapılan açıklamada, Özbekistan'da doğal gaz arama ve üretim çalışmaları yapan şirketin, 2017'de ülkede 8,05 milyar metreküp doğal gaz ürettiğini ifade etti. Doğal gaz üretimindeki artışın şirketin ülkedeki yeni gaz arıtma tesislerini devreye almasıyla bağlantılı olduğu kaydedildi.

Kabar.kg haber sitesine göre, şirket yetkililerince daha önce yapılan açıklamada da 2020'de Lukoil'in Özbekistan'da doğal gaz üretimini 16 milyar metreküpe

çıkarmayı öngördüğü belirtilmişti.

Geçen yıl Lukoil'in Özbekistan'daki en büyük yatırımı olan yıllık 8 milyar metreküp kapasiteli Kandım Gaz İşleme Tesisi faaliyete girmişti. Lukoil, Özbekistan devleti ile 2046 yılına kadar geçerli olan ürün paylaşımı anlaşması çerçevesinde, ülkenin Kandım, Hisar ve Hauzak ocaklarında doğal gaz üretiyor.

Dünyada doğal gaz üretiminde ilk 10 ülke arasında yer alan Özbekistan'ın 1,1 trilyon metreküp doğal gaz rezervi bulunuyor. Özbekistan Hükümeti, 2021'e kadar petrol ve doğal gaz sektöründe gerçekleştirilecek 78 proje için toplam 30,4 milyar dolarlık yatırım yapmayı hedefliyor.

RUS ÜRETİCİLERDEN ÖZBEKİSTAN'A ŞEKER İHRACATI

Özbekistan Ekonomi ve Sanayi Bakanlığı, Rusya ile yapılan görüşmenin detaylarını açıkladığı duyurusunda Rusya tarafının Özbekistan'a 200 bin ton şeker ihrac kotası belirlenmesi ve tüketim vergisi alınmamasını talep ettiğini açıkladı.

21 Mart 2019 Perşembe günü, Taşkent'te Rusya ve Özbekistan temsilcileri, şirketleri ve iş çevrelerini içeren Özbekistan-Rusya Hükümetlerarası Komisyonu faaliyet organlarının yöneticileri bir toplantı düzenledi. Sugar.ru haber sitesinden alınan bilgiye göre, 2017-2018 sezonunda Rusya'dan Özbekistan'a 216 bin ton şeker ihrac edildiği ve Rusya'nın yerel pazarın lideri olduğu ifade edildi.

Özbekistan yetkilileri, Aralık 2018'de yerli şeker fabrikalarının devreye girdiğini ve İran, Pakistan, Ukrayna ile Belarus'un da piyasadaki rekabeti arttırdığını vurguladı. Yapılan ikili görüşmelerde, Rusya şeker üreticileri, önümüzdeki dönem

için şekerden vergi alınmaması talebinde bulundu. Mayıs ayında iki ülkenin hükümet başkanlarının bu konuda toplantı düzenleyecekleri bilgisi verildi.

ABD ÖZBEKİSTAN'DA GAZ ÜRETİMİNE BAŞLADI

Amerikan şirketi Epsilon Development LLC, Özbekistan'ın Kaşkadya Bölgesi Talimarcan Sahası'nda gaz üretimine başladı.

Yerel basında çıkan haberlere göre, Amerikan şirketi, Talimarcan gaz sahasına bu yılın Şubat ayında gaz üretimi için 5,2 milyar dolar yatırım yaptı. Özbekistan Devlet Yatırım Komitesi, son yıllarda ülkeye 11,8 milyar dolar yatırım yapıldığını, yatırımların %73'ünün petrol ve gaz sektöründe

olduğunu vurguladı. Liter.kz haber sitesine göre, Epsilon Development LLC şirketi, Surhandarya ve Fergana bölgelerinde önemli maliyet gerektiren alanlarda gaz üretimi yapacağını açıkladı. Önümüzdeki 2 yıl içerisinde, ABD bu bölgelerde gaz üretimine 2 milyar dolarlık yatırım yapmayı hedefliyor. Kaşkadya Bölgesi'nde, gaz üretiminin 250 bin metreküp olması bekleniyor ve üretilen gazın Özbekistan iç pazarında satılması planlanıyor.

ÖZBEKİSTAN'DAN KAZAKİSTAN'A OTOMOBİL İHRACATI

GM Özbekistan şirketi'nin 16 Mart 2019 tarihinde yaptığı açıklamada Kazakistan'a otomobil ihraç edildiği belirtildi. Uz.sputnik haber sitesine göre, GM şirketi, Nexia R3 ve Ravon Motors R4 modellerindeki araçların Kazakistan'ın Kostanay şehrindeki SariarkaAvtoProm tesisine ihracatlarını gerçekleştirdi.

GM Özbekistan Şirketi bu yılın başında, Afganistan ve Tacikistan'a da otomobil ihraç etti.

GM şirketi şu anda 4 sedan (Nexia, Cobalt, Gentra ve Malibu), Matiz, Spark, Captiva SUV, Orlando minivan, Damas minibüs ve Labo mikrovan olmak üzere 10 otomobil markası üretiyor.

ÖZBEKİSTAN'DAN TACİKİSTAN'A 160 BİN DOLARLIK İNSANİ YARDIM

Özbekistan, Tacikistan'a bu yıl içerisinde 160 bin dolar değerinde insani yardım sağladı.

Tacikistan Cumhurbaşkanlığı İstatistik Ajansı'na göre, Tacikistan'a toplam 13.430.000 dolar değerinde insani yardım yapıldı.

Özbekistan, Tacikistan'a yardım eden ülkeler arasında 5. sırada yer aldı.

Tj.sputnik haber sitesinden alınan bilgiye göre, Ocak-Şubat aylarında, 34 ülke Tacikistan'a yardımda bulundu. Toplam yardımın büyük bir kısmı Rusya (%18,2), Çin (%3,6), Hindistan (%1,7) ve Birleşik Arap Emirlikleri (%1,6) tarafından yapıldı.

Geçen yılın aynı dönemine kıyasla, insani yardımların miktarı 2,7 milyon dolar artış gösterdi.

ÖZBEKİSTAN GÜNEŞ SANTRALİ KURACAK

Devlete ait bir enerji şirketi olan Özbekenergo, 1 Şubat 2019'da Dünya Bankası'nın güneş santrali projesi finansmanı için ön yeterlilik talebinde bulunduğunu açıkladı. Özbekergo Şirketi, Özbekistan Hükümeti tarafından belirlenen kriterlere göre uygulamaların değerlendirme altına alınacağını; Dünya Bankası Grubu üyesi IFC ise, Navoi Bölgesi'nde 100 mw'a kadar kapasiteye sahip güneş santrali kurma konusunda Özbekistan Hükümeti'ne danışmanlık desteği sağlayacağını söyledi. Dünya Bankası Taşkent Ofisi, güneş santrali projesinin 1 gigawatt güneş enerjisi üretecek kapasiteye sahip olacağını ve bu

projeye dünyanın farklı ülkelerinden 23 şirketin başvuruda bulunduğunu bildirdi. Yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretimi içindeki payını arttırmasına katkı sağlayacak bu projenin önemli bir aşama olduğu belirtildi. Ca-News haber sitesine göre, IFC Orta Asya ve Avrupa Bölge Direktörü Wiebke Schloemer, "Çok sayıda şirket Özbekistan'a yüksek maliyetli yatırımlarda bulunmak istiyor. Bu, Özbekistan hükümetinin altyapı geliştirme programına duyulan güvene ve yatırımların artmasını sağlayan açık, rekabetçi ve şeffaf bir süreç işleterek, özel sektörün katkısına verilen desteğin gücünü göstermektedir." dedi.

ÖZBEKİSTAN VE BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ ARASINDA 10 MİLYAR DOLARLIK ANLAŞMA

Özbekistan Devlet Başkanı Şavkat Mirziyoyev ve Abu Dabi Emirliği Prensi Şeyh Muhammed bin Zayed Al Nahyan'ın Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Başkenti'ndeki müzakereler sırasında toplam 10 milyar dolarlık bir anlaşma imzaladıkları bildirildi. Fergana.agency haber sitesine göre görüşmelerde, ikili iş birliğinin gelişmesi, ticaret ve

ekonomi, yatırım, yenilik, bankacılık, finans, kültürel, insani ve diğer alanlarda iş birliğinin güçlendirilmesi konuları ele alındı. Resmi verilere göre, 2018'de Özbekistan ile BAE arasındaki ticaret hacmi yaklaşık 400 milyon dolar olarak gerçekleşti. Özbekistan Devlet Başkanı bu rakamın önceki yıllara göre arttığını, ancak tarafların potansiyeli göz önüne alındığında, bunun yeterli olmadığını belirtti.

Turizm konusunda ise önemli ilerleme kaydedildi. Özbekistan'ın türbeleri ve doğasının BAE vatandaşları arasında büyük ilgi gördüğü belirtilerek, geçen sene Özbekistan'a gelen turist sayısının 1,5 kat arttığı ifade edildi. Mirziyoyev ayrıca, BAE vatandaşlarına 30 günlük vizesiz seyahat sürecinin başlatıldığını da ekledi. Bunun yanında, iş amacıyla Özbekistan'a gelen BAE vatandaşlarına çok-yıllık vize verilmesi hususunda da kolaylık sağlanacağı duyuruldu.

ÇİN'DEN TACİKİSTAN TEKSTİL ENDÜSTRİSİNE 300 MİLYON DOLARLIK YATIRIM

Çin devlet şirketi China Machinery Industry Construction Group Inc, Tacikistan'ın tekstil endüstrisine 300 milyon dolarlık yatırım yapacağını açıkladı. Şirketin Ticaret Müdürü Hu Sin'in önderliğinde Çinli iş adamları 5 Mart'ta Tacikistan Ekonomik Kalkınma ve Ticaret Bakanı Nematullo Hikmatullozoda ile bir araya geldi. Rossaprimavera.ru haber sitesinden alınan bilgiye göre toplantıda, Çin devlet şirketlerinin Tacikistan tekstil endüstrisine yatırımlarda bulunacağı ifade edildi. Yatırımların iki aşamalı olarak yapılacağı eklenirken, ilk aşamada 130 milyon doların finanse edileceği, ikinci aşamada ise 170 milyon dolarlık ek yatırımların gerçekleştirileceği belirtildi. Yatırımlar kapsamında 5.500 işçi istihdam edileceği ve yıllık 35 bin tonluk pamuk işlenebileceği kaydedildi.

TACİKİSTAN'DA HİDROELEKTRİK SANTRAL ÇALIŞMALARI BAŞLIYOR

Tacikistan Enerji ve Su Kaynakları Bakanlığı, Nurek Hidroelektrik Santrali'nin modernizasyon çalışmalarına yeniden başlanacağını açıkladı.

Tj.sputniknews haber sitesine göre, projenin uygulanması Alman-Avusturya konsorsiyumu Andritz şirketi tarafından gerçekleştirilecek. Bakanlığın yaptığı açıklamaya göre, modernizasyon sonrasında Nurek Hidroelektrik Santrali'nin kapasitesinin %10 oranında artarak, 3,3 bin

mw güce ulaşacağını belirtildi. Santralin modernizasyonu için 700 milyon dolar harcanacağı ifade edildi. Projenin ilk aşamasının maliyetinin 350 milyon dolar olacağı ve Uluslararası Kalkınma Birliği (Dünya Bankası) tarafından 225 milyon dolar, Asya Altyapı Yatırım Bankası (ABIA) tarafından 60 milyon dolar tahsis edileceği kaydedildi. Yaklaşık 57 milyon doların hibe fonlarından alınacağı belirtilen projenin 5 yıl süreceği açıklandı.

TACİKİSTAN TRAKTÖR İHRAÇ ETTİ

Tacikistan Sanayi ve Yeni Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada Pakistan şirketi Pak Foods ile anlaşma imzalandığını ve Pakistan'a traktör ihracatı yapıldığı duyuruldu. Belarus ve Tacikistan'ın Gissar'daki ortak girişimi tarafından, Özbekistan, Afganistan ve Pakistan'a çeşitli traktör modellerinin tedarik edileceği belirtildi. Avesta.tj internet haber sitesine göre, Agrotechservice üretim üssünde Belarus-982.1 ve Belarus-982.2 model traktörlerin montajının yapıldığı ve Tacikistan'daki çiftçilere de modern tarım ekipmanlarının sağlandığı ifade edildi. Belarus traktörleri ve tarım ekipmanları montajı için 2016 yılında başlayan üretimin ilk aşamasının 16 Mayıs 2018 tarihinde, ikinci aşamasının ise 2018 Eylül ayı sonunda bitirildiği kaydedildi. 2018 yılından bu yana şirket, 84 Belarus-82.1 traktör, 10 Belarus-80X traktör ve 10 Belarus-512 paletli traktör olmak üzere toplam 106 adet araç üretti.

DÜNYA BANKASI'NDAN TACİKİSTAN'A 24 MİLYON DOLARLIK YATIRIM

Dünya Bankası İcra Kurulu, Tacikistan'ın kırsal bölgelerinde elektrik alt yapısını iyileştirmek amacıyla 24 milyon dolarlık yatırıma onay verdi.

Uluslararası Kalkınma Birliği tarafından onaylanan yatırımın CASA-1000 (Orta Asya - Güney Asya) enerji hattı boyunca yer alan köylerin altyapısının finanse edilmesinde kullanılacağı açıklandı.

Ca-News haber sitesine göre bu yatırım, elektrik tedarik hizmetlerinin güvenilirliğini ve kalitesini arttırmak için

köylerde elektrik altyapısının sağlanmasına katkıda bulunacak. Buna ek olarak, halk tarafından seçilen küçük ölçekli sosyal ve ekonomik altyapı tesisleri de finanse edilecek. Dünya Bankası'ndan yapılan açıklamada, proje kapsamında Soğd, Hatlon ile onlara bağlı 60 köy yatırım kapsamına alındı ve fonlardan 2 milyon dolar bu bölgelere tahsis edildi. Ayrıca yatırım kapsamında Tacikistan tarafından, elektrik trafo merkezi ve dağıtım şebekesi İsfara-1'in kurulmasının da gerçekleştirilmesi planlanıyor.

TÜRKMENİSTAN'DA ÖZEL SEKTÖRDEN ÖNEMLİ YATIRIM

Türkmenistan'da Ahal Vilayeti Gökdepe İlçesi'nde 2 önemli tesisin (tarım endüstriyel kompleksi ve beton ürünleri üretim tesisi) temeli atıldı.

Turanhaberajansı sitesinden alınan bilgiye göre, Türkmenistan'da son dönemde özel sektörün ülke ekonomisindeki payının giderek büyüdüğü belirtildi.

Özel sektör temsilcilerinin dev yatırım projelerine imza attığı ifade edilerek yapılan tesis temel atma törenine; Ahal Vilayeti Vali Yardımcısı ve Milletvekili Serdar Berdimuhamedov; milletvekilleri, valilik temsilcileri, Türkmenistan Sanayiciler ve Girişimciler Birliği üyeleri ve çok sayıda davetlinin katıldığı açıklandı.

220 hektarlık alanda Sowuk Göz Türkmenistan Firması tarafından tarım endüstriyel tesisinin inşa edileceği belirtilerek tesisin bünyesinde birçok üniteyi barındıracağı kaydedildi.

Komplekste yer alacak tesislerden biri yılda 360 bin ton büyük ve küçükbaş sığır eti üretim ünitesi. Burada en yüksek kalitede sığır ve koyun eti hazırlanması, iç piyasanın ihtiyacının giderilmesi ve yurtdışına ihraç edilmesi hedefleniyor.

İkinci önemli tesis ise, kapalı alanda balık yetiştirme ve yeniden işleme tesisi. Yıllık 240 ton balık ürünü hazırlanacak tesisin yanında, yılda 15 bin ton üzüm işleme kapasitesine sahip bir şaraphane tesisi de inşa edilecek. Bunun için Türkmenistan firmasına üzüm yetiştirmek için ayrıca 520 hektarlık arazi tahsis edilecek.

Bunların yanında komplekste aynı anda 38 bin ürünün

muhafaza edilebileceği soğutma deposu da inşa edilecek. Ayrıca 170 hektar alanda 4 adet sera inşa edilecek. 20 hektarda limon, 70 hektarda domates, 10 hektarda salatalık, 20 hektarda çeşitli sebze, meyve, 10 hektarda seralar için fidan yetiştirilecek. Komplekste veteriner, laboratuvar, banka şubesi, mağaza, 500 araçlık otopark da yer alacak. Gökdepe İlçesi'nde Aşkabat Gurluşık firmasına ait yılda 300 ila 1200 milimetre arasında değişen, 500 bin metre beton boru üretim kapasitesine sahip beton ürünleri üretim tesisinin de temeli atıldı.

KTMÜ Adına Sahipleri:

Rektör Prof. Dr. Sebahattin Balcı,
Rektör Vekili Prof. Dr. Asılбек Kulmırzayev

ORASAM Adına Genel Yayın Yönetmeni:

Doç. Dr. Yunus Emre Gürbüz

Editör: Cihan Bilgili

Yayın Danışmanları:

Prof. Dr. Anvarbek Mokeev,
Yrd. Doç. Dr. Gökçe Yoğurtçu

Sayfa Tasarımı: Özlem Gül

Yayına Hazırlayanlar:

Maksat Acıkan uulu, Meerim Egemberdiyeva, Kübra
Erbayrakçı, Ademi Mukanbetova

Yazışma Bilgileri: KTMÜ, ORASAM, Cengiz Aytmatov

Yerleşkesi, Bişkek

Tel: (0996) 0312-25-31-28

Orta Asya ülkelerinden Kırgızca, Türkçe, Rusça,
İngilizce günlük haberler için sitemize bakabilirsiniz:

orasam.manas.edu.kg

Yerel Süreli Yayın No: ISSN 1694-7994